

Obraz współczesnej przestępczości związanej z prostytutką w świetle wyników badań empirycznych przeprowadzonych w Sądzie Rejonowym w Białymstoku

Prostytucja jest jedną z patologii społecznych. Przez pojęcie to rozumie się taki „typ zachowania, instytucji lub funkcjonowania jakiegoś systemu społecznego, który pozostaje w sprzeczności ze światopoglądowymi wartościami danej społeczności”². Prostytucja była przedmiotem badań i refleksji przedstawicieli różnych nauk: etyki, medycyny, prawa, psychologii, socjologii, seksuologii czy antropologii kulturowej. Jednakże przedstawienie fenomenu tego zjawiska oraz przestępczości z nim związanej wydaje się niezbędne dla rzetelnej oceny prostytutki współcześnie, właściwego działania organów ścigania oraz udzielenia efektywnej pomocy osobom poszkodowanym w wyniku tego typu działań przestępczych. Prostytucja rozwija się bardzo szybko, szczególnie w kręgach młodych ludzi, których nie stać na wiele modnych dziś rzeczy. Chęć szybkich pieniędzy skłania ich do prostytuowania się. Należy zaznaczyć, iż wiele prostytutek pada ofiarami przestępców. Są bite, poniżane, wykorzystywane, a niekiedy nawet zmuszane do nadużywania narkotyków i alkoholu. Celem niniejszego opracowania jest ukazanie mechanizmów przestępczości okołoprostytucyjnej.

1. Krótka charakterystyka prostytutki

Słowo „prostytucja” w znaczeniu etymologicznym wywodzi się od łacińskiego słowa *prostitūtiō*. Termin ten oznacza nierząd uprawiany w celu osiągnięcia zysku. Niektórzy autorzy łączą to pojęcie ze słowem *prostarē* – oznacza ono stać przed czymś, wystawiać, ofiarować się na sprzedaż³.

W literaturze przedmiotu prostytutka jest definiowana w różnorodny sposób.

Według K. Imielińskiego w pojęciu prostytutki należy uwzględnić: oddawanie własnego ciała do dyspozycji celem spowodowania zaspokojenia seksualnego klien-

1 Uniwersytet w Białymstoku.

2 A. Podgórecki, *Patologie życia społecznego*, Warszawa 1969, s. 67.

3 K. Imieliński, *Manowce seksu – prostytutka*, Łódź 1990, s. 9.

tów, następnie większą liczbę osób korzystających z tego ciała oraz osiągnięcie wynagrodzenia materialnego. Prostyutki oddają swoje ciało do dyspozycji klientów, godząc się na wykonywanie określonych czynności, których efektem jest zadowolenie seksualne klienta. Uzyskanie tego zadowolenia nie musi wiązać się z odbyciem stosunku seksualnego, niekiedy wystarczy sam widok obnażonego ciała prostytutki lub też doznanie zaspokojenia w wyniku stosowanych pieszczot seksualnych. Oddawanie ciała większej liczbie osób sprowadza się do oddawania go kolejno wielu osobom, co nie wyklucza, że może ono być wynajęte równocześnie większej grupie osób. Stosunek prostytucyjny jest stosunkiem społeczno-rzeczowym lub prawie wyłącznie rzeczowym. Osoba uprawiająca prostytucję sprzedaje lub wynajmuje ciało za wynagrodzenie⁴.

M. Antoniszyn i A. Marek uważają, że prostytucja to zjawisko o skali społecznej, polegające na tym, że większa lub mniejsza liczba osób będących członkami danej społeczności uprawia proceder polegający na świadczeniu usług seksualnych w zamian za korzyści materialne⁵.

M. Jasińska określiła, że „za prostytutkę uważa się osobę, która zaspokaja potrzeby seksualne przygodnych partnerów za opłatą bez zaangażowania uczuciowego i w zasadzie bez wyboru”⁶.

W literaturze przedmiotu można wyróżnić wiele klasyfikacji prostytucji, np. ze względu na płeć – prostytucja kobieca, męska i dziecięca oraz ze względu na orientację seksualną – heteroseksualna, homoseksualna oraz biseksualna i transwestytyczna.

Prostytucja kobieca jest jedną z najbardziej rozpowszechnionych form prostytucji. Wielu autorów skupia się tylko na tym rodzaju prostytucji.

2. Reakcja prawna wobec sutenerstwa, stręczycielstwa oraz kuplerstwa

Przestępstwa sutenerstwa, stręczycielstwa, kuplerstwa oraz handel ludźmi w języku prawniczym nazywane są przestępstwami eksploatacji prostytucji. Termin ten nie jest zawarty w żadnej ustawie⁷. Jest to jedynie zbiorcza nazwa tego rodzaju przestępstw przyjęta na gruncie doktryny.

Przepis art. 204 § 1 kk. penalizuje sutenerstwo. Czyn ten polega na czerpaniu korzyści majątkowych z uprawiania prostytucji przez inną osobę⁸. W literaturze

4 Ibidem, s. 11-13.

5 M. Antoniszyn, A. Marek, *Prostytucja w świetle badań kryminologicznych*, Warszawa 1985, s. 11.

6 M. Kowalczyk-Jamnicka, *Społeczno-kulturowe uwarunkowania prostytucji w Polsce*, Bydgoszcz 1998, s. 10.

7 B. Hołyst, *Kryminologia*, Warszawa 2009, s. 876.

8 J. Warylewski, *Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, Rozdział XXV Kodeksu karnego, Komentarz*, Warszawa 2001, s. 247.

przedmiotu znamię czasownikowe „czerpie” oznacza proceder, który jest powtarzany wielokrotnie, wymagający ciągłości działania. Przepięstwo sutenerstwa polega na wymuszaniu korzyści majątkowych, np. sutener wymusza pieniądze od prostytutki⁹.

Przepięstwo stręczycielstwa polega na nakłanianiu innej osoby do uprawiania prostytutki w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Strona przedmiotowa tego przepięstwa odnosząca się do zachowania sprawy polegająca na nakłanianiu odpowiada pojęciu podżegania¹⁰.

Przepięstwo kuplerstwa polega na ułatwianiu innej osobie uprawiania prostytutki podejmowanym przez sprawcę w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Samo zaś znamię czasownikowe „ułatwianie” polega na podejmowaniu wszelkich czynności, które obiektywnie są w stanie stworzyć sprzyjające warunki dla uprawiania prostytutki¹¹.

W art. 204 § 3 kk. ustawodawca penalizuje typ kwalifikowany przepięstw eksploatacji prostytutki. Sprawca będzie ponosił surowszą odpowiedzialność karną, gdy dopuści się sutenerstwa w formie określonej w § 1 i 2 wobec osoby małoletniej¹².

W art. 204 § 1 i 2 kk. przedmiotem ochrony jest obyczajność, zaś w § 3 kk. wolność seksualna¹³.

Stręczycielstwo i kuplerstwo są przepięstwami formalnymi. Zostały one oparte na konstrukcji pomocnictwa i podżegania, które są ze swojej istoty bezskutkowe. Sutenerstwo dla swojego bytu wymaga wystąpienia skutku, jakim jest czerpanie korzyści majątkowych¹⁴.

Podmiotem przepięstw określonych w art. 204 kk. może być każdy człowiek. Przepięstwa stręczycielstwa i kuplerstwa są przepięstwami kierunkowymi, które wymagają wystąpienia zamiaru bezpośredniego ze względu na cel. Sutenerstwo jest przepięstwem umyślnym. Może zostać popełnione w dwóch formach zamiaru: bezpośredniego lub ewentualnego¹⁵.

Ustawodawca za popełnienie przepięstwa określonego w art. 204 § 1 kk. przewidział karę pozbawienia wolności do 3 lat. Surowszą odpowiedzialność karną można zastosować wobec sprawcy przepięstwa określonego w § 3 kk. – karę po-

9 B. Kunicka-Michalska, J. Wojciechowska, *Przepięstwa przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności oraz czci i nietykalności cielesnej, Rozdziały XXIII, XXIV, XXV i XXVII Kodeksu karnego, Komentarz*, Warszawa 2001, s. 133.

10 Ibidem, s. 132.

11 J. Warylewski, op. cit., s. 246.

12 B. Kunicka-Michalska, J. Wojciechowska, op. cit., s. 132.

13 J. Filipkowska, *Przepięstwo zmuszania do prostytutki w świetle prawa karnego materialnego i statystyki kryminalnej*, „Policja” 2007, nr 3, s. 54-55.

14 S. Bębas, *Oblicza patologii społecznych*, Radom 2011, s. 308.

15 B. Kunicka-Michalska, J. Wojciechowska, op. cit., s. 134-135.

zbawienia wolności od roku do 10 lat. Przepęstwa określone w art. 204 kk. są ściągane z oskarżenia publicznego¹⁶.

Przepęstwa sutenerstwa, stręczycielstwa i kuplerstwa będą zawsze istniały, dopóki światem będzie rządził pieniądz. Chęć szybkiego zysku sprzyja podejmowaniu przez sprawców tego rodzaju działań przestępczych. Opieka ze strony państwa nie gwarantuje wykorzystanym kobietom pełnej ochrony. Często są zastraszone, pobite i w inny sposób wyeksploatowane. prostytutki boją się zwrócić o pomoc w obawie o swoje życie. Niemniej zapotrzebowanie na usługi seksualne jest bardzo duże, dlatego biznes ten kwitnie.

3. Przepępczość związana z prostytutką w świetle wyników badań akt spraw karnych przeprowadzonych w Sądzie Rejonowym w Białymstoku

Założenia metodologiczne

Przedmiotem badań, które zostały przeprowadzone w czerwcu 2012 roku w Sądzie Rejonowym w Białymstoku, była przepępczość okołoprostytucyjna.

Cel badań został sformułowany bardzo ogólnie. Zjawisko prostytutki określane jest mianem patologii społecznej, obok której zawsze występuje szereg przepęstw. Celem badań było ukazanie przepępczości związanej z negatywnym zjawiskiem, jakim jest prostytutka.

Autorka przyjęła metodę badawczą polegającą na analizie dokumentów dotyczących przepęstw związanych z eksploatacją prostitutky.

Podczas przeprowadzania badań zastosowano technikę badawczą w postaci ankietowania akt sądowych spraw karnych dotyczących eksploatacji prostitutky. Narzędziem badawczym był kwestionariusz do badań akt sądowych.

Do problemu badawczego sformułowano następujące problemy szczegółowe:

1. Kim są sprawcy przepęstw okołoprostytucyjnych?
2. Z jakich powodów dochodzi do popełniania przepęstw eksploatacji prostitutky?
3. Jakie są najczęstsze sposoby popełniania przepęstw eksploatacji prostitutky?
4. Jakie kary i środki karne najczęściej są orzekane przez sąd za przepęstwa okołoprostytucyjne?

Do przedstawionych problemów szczegółowych sformułowano następujące hipotezy, które przyjęły formę stwierdzeń:

¹⁶ J. Warylewski, op. cit., s. 258.

1. Założono, że sprawcami przestępstw okołoprostytycyjnych są mężczyźni w średnim wieku 28-40 lat, z wykształceniem podstawowym.
2. Przyjęto, że motywem popełniania przestępstw eksploatacji prostytutki jest chęć osiągnięcia korzyści majątkowej.
3. Założono, że najczęstszym sposobem popełniania przestępstw okołoprostytycyjnych jest prowadzenie agencji towarzyskiej.
4. Sprawcy przestępstw okołoprostytycyjnych są skazywani najczęściej na niewysokie kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania.

Badania empiryczne zostały przeprowadzone w czerwcu 2012 roku. Do przeprowadzenia analizy wybrano 15 spraw karnych z trzech wydziałów w Sądzie Rejonowym w Białymstoku (III Wydział Karny, VII Wydział Karny oraz XV Wydział Karny). Przed rozpoczęciem badań zwrócono się z podaniem do Prezesa Sądu Rejonowego w Białymstoku o umożliwienie dostępu do akt spraw karnych z art. 204 kk. zakończonych prawomocnymi wyrokami sądowymi w latach 2008-2012. Autorka musiała wcześniej uzyskać zaświadczenie z Dziekanatu Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku potwierdzające, że wyniki badań posłużą wyłącznie opracowaniom naukowym.

Analiza wyników badań została podzielona na trzy części, które pozwolą poznać sprawcę, ofiarę oraz charakterystykę przestępstwa, m.in. miejsce, czas, kwalifikację czynu, wymiar kary.

Sprawcy przestępstw eksploatacji prostytutki

Analizę rozpoczęto od przedstawienia charakterystyki sprawców przestępstw eksploatacji prostytutki.

Tabela 1. Płeć sprawców

Płeć	Liczba badanych	%
Kobieta	2	14
Mężczyzna	13	86
Razem:	15	100

Źródło: opracowanie własne.

Po przeanalizowaniu danych zawartych w tabeli stwierdzono, że w większości sprawcami przestępstw związanych z prostytutką są mężczyźni, ponieważ stanowią oni 86% badanej populacji, kobiety zaś jedynie 14%.

Istotną informacją przy opisie sprawców przestępstw eksploatacji prostytutki jest wiek. Wyniki badań zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 2. Wiek sprawców

Wiek	Liczba badanych	%
Poniżej 30 lat	2	14
31-40 lat	8	53
41-54 lata	5	33
Razem:	15	100

Źródło: opracowanie własne.

Analizując dane zamieszczone w tabeli, zauważono, że największą grupą sprawców przestępstw związanych z prostytutką są osoby znajdujące się w grupie wiekowej 31-40 lat (8 osób stanowiących 53% badanej populacji). Następną w kolejności grupę wiekową stanowi przedział 41-54 lata (5 osób stanowiących 33% badanej populacji). Na końcu znajduje się przedział wiekowy poniżej 30 lat, w którym znalazły się 2 osoby stanowiące 14% badanej populacji.

Następnie należało ustalić wykształcenie sprawców. Wyniki badań ilustruje tabela poniżej.

Tabela 3. Wykształcenie sprawców

Wykształcenie	Liczba badanych	%
Podstawowe	5	33
Gimnazjalne	1	7
Zawodowe	6	40
Średnie	1	7
Wyższe	2	13
Razem:	15	100

Źródło: opracowanie własne.

Po przeanalizowaniu tabeli stwierdzono, że najwięcej sprawców przestępstw eksploatacji prostytutki posiada wykształcenie zawodowe (6 osób, które stanowią 40% badanej populacji). W dalszej kolejności 5 sprawców posiada wykształcenie podstawowe (33%), 2 osoby posiadają wykształcenie wyższe (13%). Wykształcenie gimnazjalne i podstawowe posiadają tylko dwaj sprawcy (po 7%). Jeden ze sprawców posiadających wykształcenie wyższe, ukończył studia prawnicze.

Ważną informacją przy opisie sprawców przestępstw eksploatacji prostytutki jest zatrudnienie. Wyniki badań dotyczące tej kwestii zostały przedstawione poniżej.

Tabela 4. Zatrudnienie sprawców

Zatrudnienie	Liczba badanych	%
Pracujący	5	33
Bezrobotni	10	67
Razem:	15	100

Źródło: opracowanie własne.

Spośród 15 sprawców przestępstw eksploatacji prostytucji 10 jest bezrobotnych (67%). Pracuje 5 osób (33%).

Aby możliwe było pełne zobrazowanie wizerunku sprawcy, należy przedstawić uprzednią ich karalność. Wyniki badań zostały zaprezentowane w tabeli poniżej.

Tabela 5. Karalność sprawców

Uprzednia karalność	Liczba badanych	%
Tak	11	73
Nie	4	27
Razem:	15	100

Źródło: opracowanie własne.

Spośród 15 sprawców przestępstw związanych z prostytucją, aż 11 było uprzednio karanych (73%). Jedyne w 4 przypadkach okazało się, że jest to pierwsze przestępstwo popełnione przez danego sprawcę, wynosi to 27%.

Okoliczności popełnienia przestępstw eksploatacji prostytucji

Analizując akta spraw karnych, skupiono się na przeanalizowaniu kwestii związanych z miejscem popełnienia przestępstw związanych z eksploatacją prostytucji. Wyniki badań ilustruje poniższa tabela.

Tabela 6. Miejsce popełnienia przestępstwa

Miejsce popełnienia przestępstwa	Liczba spraw	%
Miejsce zamieszkania ofiary	1	6,5
Miejsce zamieszkania sprawcy	1	6,5
Agencja towarzyska	11	73
Ulica	1	6,5
Samochód	1	6,5
Razem:	15	100

Źródło: opracowanie własne.

Badanie akt spraw karnych pozwoliło na ustalenie, że najczęstszym miejscem popełnienia przestępstw związanych z eksploatacją prostytutki jest agencja towarzyska (11, które stanowią 73% przebadanych spraw). Innymi miejscami popełnienia przestępstw związanych z prostytutką są miejsca zamieszkania ofiary oraz sprawcy. Badania wskazały, że popełniono tam po 1 przestępstwie. Stanowi to 6,5%. W przypadku dwóch pozostałych miejsc popełnienia przestępstw wskazano na ulicę oraz dom.

Czas popełnienia przestępstw związanych z prostytutką stanowi ważny aspekt analizy zagadnienia prostitucji. Wyniki zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 7. Częstotliwość popełnienia przestępstwa

Częstotliwość popełnienia przestępstwa	Liczba spraw	%
Jednorazowo	2	13,5
Kilka razy	13	86,5
Razem:	15	100

Źródło: opracowanie własne.

Autorka pracy, analizując akta sądowe, zauważyła, że najwięcej przestępstw popełnianych zostało po kilka razy. Stanowi to 86,5%. Tylko dwie z przeanalizowanych spraw wykazały, że przestępstwo zostało popełnione jednorazowo.

Kolejna tabela opisuje udział pokrzywdzonego w popełnieniu przestępstwa. Autorka przedstawiła wyniki tych badań w tabeli 8.

Tabela 8. Udział pokrzywdzonego w popełnieniu przestępstwa

Przyczynienie się do przestępstwa	Liczba badanych	%
Godzenie się na bycie prostytutką	29	60
Chęć odejścia z agencji	4	8
Próba oddania do innej agencji	2	4
Chęć posiadania większych pieniędzy	12	26
Brak pieniędzy	1	2
Razem:	48	100

Źródło: opracowanie własne.

Z danych liczbowych zawartych w tabeli powyżej wynika, że 29 na 48 osób wykazało chęć bycia prostytutką (60%). Tylko jedna osoba zadeklarowała, że zgodziła się na udział w popełnieniu przestępstwa z braku pieniędzy. Dwunastu pokrzywdzonych wskazało, że chęć posiadania większych pieniędzy skłoniła ich do udziału

w przestępstwie, co stanowi 26% spośród liczby badanych. Cztery osoby (8%) pokrzywdzone wykazały chęć odejścia z agencji, co spowodowało popełnienie przestępstwa, zaś 2 osoby (4%) próbowano oddać do innej agencji.

W tabeli 9 zaprezentowany zostanie sposób popełnienia przestępstwa.

Tabela 9. Sposób popełnienia przestępstwa

Sposób popełnienia przestępstwa	Liczba spraw	%
Praca w charakterze ochroniarza	3	20
Ułatwianie uprawiania prostytucji	2	14
Prowadzenie agencji towarzyskiej	6	40
Udostępnienie mieszkania	1	6,5
Wożenie do klientów	1	6,5
Nakłanianie do uprawiania prostytucji	1	6,5
Pobicie i groźby bezprawne	1	6,5
Razem:	15	100

Źródło: opracowanie własne.

W przypadku 6 spraw karnych przestępstwo zostało popełnione w ramach prowadzonej agencji towarzyskiej. W 3 na 15 spraw karnych przestępstwo polegało na pracy w charakterze ochroniarza w agencji towarzyskiej (stanowi to 20%). Dwóch sprawców ułatwiała uprawianie prostytucji innym osobom (14%). Niektórzy ze sprawców udostępniali mieszkania, pracowali jako kierowcy wożący prostytutki do klientów, nakłaniali do uprawiania prostytucji oraz pobili prostytutkę i zastraszała ją, wykorzystując groźby bezprawne. Takie sposoby popełnienia przestępstwa występują w 6,5% badanych spraw.

W badaniach empirycznych poruszona została kwestia motywu popełnienia przestępstwa, co zostało zilustrowane w poniższej tabeli.

Tabela 10. Motywy popełnienia przestępstwa

Motywy popełnienia przestępstwa	Liczba spraw	%
Osiągnięcie korzyści majątkowej	13	87
Chęć posiadania pieniędzy na narkotyki	1	6,5
Osiągnięcie przyjemności seksualnej	1	6,5
Razem:	15	100

Źródło: opracowanie własne.

Analizując przedstawione wyżej w tabeli badania, stwierdzono, że motywem popełnienia większości przestępstw jest chęć osiągnięcia korzyści majątkowej. Grupę tę stanowi 13 sprawców (87%). Innymi motywami, którymi kierowali się sprawcy przy popełnianiu przestępstwa, były chęć posiadania pieniędzy na narkotyki oraz osiągnięcie przyjemności seksualnej.

Środki reakcji prawnej

Istotną kwestią jest poznanie orzeczonych kar i ich wymiaru, które zostały zastosowane wobec sprawców przestępstw eksploatacji prostytutki. Wyniki badań ilustruje tabela 11.

Tabela 11. Orzeczone kary i ich wymiar

Orzeczone kary i ich wymiar	Liczba spraw	%
3 miesiące pozbawienia wolności w zawieszeniu na 5 lat	1	6,5
5 miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na 2 lata oraz grzywna 50 st. dz. po 10 zł	1	6,5
6 miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na 3 lata oraz grzywna 100 st. dz. po 10 zł	1	6,5
10 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywna 60 st. dz. po 50 zł	1	6,5
1 rok pozbawienia wolności w zawieszeniu na 3 lata oraz grzywna 60 st. dz. po 40 zł	1	6,5
1 rok pozbawienia wolności w zawieszeniu na 3 lata oraz grzywna 150 st. dz. po 10 zł	2	14,25
1 rok pozbawienia wolności w zawieszeniu na 3 lata oraz grzywna 200 st. dz. po 50 zł	1	6,5
1 rok pozbawienia wolności w zawieszeniu na 4 lata oraz grzywna 100 st. dz. po 10 zł	1	6,5
1 rok i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywna 50 st. dz. po 20 zł	1	6,5
1 rok i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywna 120 st. dz. po 10 zł	1	6,5
1 rok i 6 miesięcy w zawieszeniu na 3 lata oraz grzywna 150 st. dz. po 50 zł	1	6,5
1 rok i 10 miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na 4 lata	2	14,25
2 lata pozbawienia wolności w zawieszeniu na 4 lata oraz grzywna 50 st. dz. po 10 zł	1	6,5
Razem:	15	100

Źródło: opracowanie własne.

Analizując akta spraw karnych, autorka pracy ustaliła, że w dwóch przypadkach sąd zastosował karę 1 roku pozbawienia wolności w zawieszeniu na 3 lata oraz grzywnę w wysokości 150 st. dz. po 10 zł. W dwóch sprawach karnych orzeczono rów-

niez karę 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na 4 lata. Wyroki te stanowią 14,25% ogółu przebadanych spraw karnych. Najwyższa kara zastosowana przez sąd wynosiła 2 lata pozbawienia wolności w zawieszeniu na 4 lata oraz grzywnę w wysokości 50 st. dz. po 10 zł. Najniższy wyrok wynosił 3 miesiące pozbawienia wolności w zawieszeniu na 5 lat. Kolejnym najniższym wyrokiem, jaki został zastosowany przez sąd, była kara 5 miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na 2 lata oraz grzywna w wysokości 50 st. dz. po 10 zł. Inne wyroki, jakie orzeczono w badanych sprawach, skazywały sprawców na kary: 6 miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na 3 lata oraz grzywny w wysokości 100 st. dz. po 10 zł oraz 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywny wynoszącej 60 st. dz. po 50 zł.

Jednym z najczęściej stosowanych przez sąd wymiarów kary pozbawienia wolności był 1 rok pozbawienia wolności w zawieszeniu na 3 lata. Zastosowano go aż w 4 przypadkach z orzekaniem różnej wysokości kar grzywny. W trzech przypadkach sąd skazał przestępców na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, jednak w trzech różnych wariantach orzeczenia wysokości kary grzywny.

W przeprowadzanych badaniach empirycznych ważną kwestią były orzeczone obowiązki na okres próby. Zostały one przedstawione w tabeli 12.

Tabela 12. Obowiązki orzekane na okres próby

Obowiązek	Liczba spraw	%
Dozór kuratora	4	57
Obowiązek powstrzymania się od przebywania w agencjach towarzyskich	2	29
Obowiązek podjęcia leczenia odwykowego	1	14
Razem:	7	100

Źródło: opracowanie własne.

Z danych liczbowych zawartych w tabeli powyżej wynika, że sąd zastosował obowiązki tylko w 7 sprawach. W 4 sprawach został zastosowany dozór kuratora (57%). Innymi środkami zastosowanymi przez sąd były: obowiązek powstrzymania się od przebywania w agencjach towarzyskich (w 2 przypadkach, które stanowią 29% badanych akt spraw karnych) oraz obowiązek podjęcia leczenia odwykowego w jednym przypadku. Odpowiada to 14% badanych akt spraw karnych.

Najczęściej orzekanym środkiem karnym w analizowanych aktach spraw karnych wobec sprawców przestępstw okołoprostytucyjnych był przypadek korzyści majątkowych. Zastosowano go wobec 9 sprawców (100%).

Po przeanalizowaniu zebranego podczas badań empirycznych materiału stwierdzono, że stanowi on podstawę do weryfikacji hipotez.

Hipoteza pierwsza, w której przyjęto, że sprawcami przestępstw okołoprostytycyjnych są mężczyźni w średnim wieku 28-40 lat, z wykształceniem podstawowym, potwierdziła się. Z badań wynika, że sprawcami przestępstw eksploatacji prostytucji są w większości mężczyźni, którzy nie są wykształceni. Ukończyli jedynie szkołę podstawową lub zawodową.

Hipoteza druga zakładająca, że motywem popełniania przestępstw eksploatacji prostytucji jest chęć osiągnięcia korzyści majątkowej, potwierdziła się, gdyż przestępstwa okołoprostytycyjne popełniane są w celu zysku. Bardzo wysokie bezrobocie panujące w tej grupie osób, często motywuje sprawców przestępstw do podjęcia działalności przestępczej.

Hipoteza trzecia, w której przyjęto, że najczęstszym sposobem popełniania przestępstw okołoprostytycyjnych jest prowadzenie agencji towarzyskiej, potwierdziła się. W dzisiejszych czasach światem rządzą pieniądze, a chęć zdobycia ich w jak najkrótszym czasie motywuje do zachowań przestępczych. prostytutki decydują się na pracę w agencji ze względu na „pewnego rodzaju” ochronę. Samodzielna działalność w tej branży nie jest powszechna, związana jest na pewno z dużym niebezpieczeństwem. Klienci usług seksualnych również częściej korzystają z walorów prostytutek pracujących w agencji niż z usług przydrożnych prostytutek.

Czwarta hipoteza zakładająca, że sprawcy przestępstw okołoprostytycyjnych są skazywani najczęściej na niewysokie kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania, potwierdziła się. Wyniki badań pozwoliły na wypracowanie wniosku, że sprawcy przestępstw związanych z prostytucją nie są skazywani na wysokie kary pozbawienia wolności, a w większości przypadków są orzekane wobec nich kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania.

Literatura

- Antoniszyn M., Marek A., *Prostytucja w świetle badań kryminologicznych*, Warszawa 1985.
- Bębas S., *Oblicza patologii społecznych*, Radom 2011.
- Filipkowska J., *Przestępstwo zmuszania do prostytucji w świetle prawa karnego materialnego i statystyki kryminalnej*, „Policja” 2007, nr 3.
- Hołyst B., *Kryminologia*, Warszawa 2009.
- Imieliński K., *Manowce seksu – prostytucja*, Łódź 1990.
- Kowalczyk-Jamnicka M., *Spoleczno-kulturowe uwarunkowania prostytucji w Polsce*, Bydgoszcz 1998.
- Kunicka-Michalska B., Wojciechowska J., *Przestępstwa przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności oraz czci i nietykalności cielesnej, Rozdziały XXIII, XXIV, XXV i XXVII Kodeksu karnego, Komentarz*, Warszawa 2001.
- Podgórecki A., *Patologie życia społecznego*, Warszawa 1969.
- Warylewski J., *Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, Rozdział XXV Kodeksu karnego, Komentarz*, Warszawa 2001.